

ВИВЧЕННЯ СПЕЦИФІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ НАСТОЯНКИ “КАСДЕНТ” НА МОДЕЛІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ГІНГІВІТУ В ЩУРІВ

Розглянено зміни біохімічних показників запалення під час застосування настоянки “Касдент” у різних розведеннях.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: запальні захворювання, порожнина рота, гінгівіт, пародонтит.

ВСТУП. Наша ротова порожнина – джунглі, будинок для бактерій, вірусів, грибів і найпростіших [4, 12, 13]. Більша частина інфекційних станів – це результат дисгармонії екосистеми ротової порожнини. Будь-які пошкодження слизової оболонки, які виникають у результаті гінгівітів і пародонтитів, являють собою руйнування фізіологічного бар'єру, який існує між внутрішнім середовищем організму і зовнішньою екосистемою. Внаслідок цього збільшується імовірність проникнення патогенних культур мікроорганізмів у кровотік людського організму з подальшим інфікуванням і осіменінням віддалених систем людського організму. Доведено, що дана бактеріємія може бути причиною таких процесів, як віддалений абсцес, пошкодження нирок та ін. [6, 8].

Актуальність профілактики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота зумовлена значною поширеністю цієї патології. Запальні та деструктивні зміни тканин, які оточують та підтримують зуби (пародонт), зазвичай починаються з гінгівіту [1, 2, 5, 8, 11]. Дана патологія, як відомо, уражає майже 80 % дорослого населення та є однією з головних причин розвитку пародонтиту і втрати зубів [7, 9]. У людини запалення пародонта відбувається з участю мікробів на тлі дисбактеріозу (дисбіозу) ротової порожнини [3].

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ. Принцип даної модельної патології полягає в ураженні ясен і пародонта шляхом відтворення дисбіозу

ротової порожнини (виникає після введення щурам лінкоміцину в дозі 60 мг/кг протягом 5 днів) з наступним локальним ураженням ясен, яке викликають, наносячи суспензію бджолиної отрути (аплікації) з концентрацією 1 мг/мл у дозі 2 мл протягом 3 діб. Запально-дистрофічне захворювання ясен і пародонта розвивається через 2–3 доби після останньої аплікації [10]. Зважаючи на це, дану модельну патологію було використано для скринінгу ефективних доз тест-зразка [3].

РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ. Аналіз результатів досліджень, наведених у таблиці, показав, що в групі позитивного контролю маркери запалення (кисла фосфатаза та білок за Лоурі) суттєво перевищували відповідні показники в інтактних тварин. Значуще зростання рівня ТБК-активних продуктів в яснах нелікованих тварин, порівняно з показниками групи інтактного контролю, свідчило про порушення трофіки пародонта і розвиток гіпоксії пародонта, яка, у свою чергу, є причиною наступного етапу захворювання – деструкції клітинних мембран і загибелі клітин пародонта (пародонтит) [4, 12].

З наведених даних видно, що застосування 40 % спиртової настоянки “Касдент” у розведенні 1:3 (розчинник–вода очищена) було найбільш ефективним для відновлення рівноваги в системі ПОЛ/АОС (зниження рівня ТБК-реактантів до рівня групи інтактного контролю) і зменшення запально-деструктивних процесів в яснах і пародонті (зниження КФ до нор-

© Л. В. Яковлева, І. В. Стефанів, 2013.

Таблиця – Вплив різних розведень стоматологічної настоянки “Касдент” на біохімічні показники за умов гінгівіту в щурів ($M\pm m$)

Показник	Експериментальна група					р (Крускал-Уоліс)
	інтактний контроль	позитивний контроль	касдент, 1:1,5	касдент, 1:2	касдент, 1:3	
ТБК-реактанти, мкмоль/л	50,48±3,95	85,09±10,37 $p_1=0,0157$	55,61±8,60 $p_2=0,0457$	121,79±56,06 $p_1=0,0274$	50,95±4,75 $p_2=0,0156$	0,0170
ВГ	2,64±0,09	2,52±0,11	2,49±0,18	2,35±0,08	2,34±0,10	0,1967
КФ	0,47±0,09	1,04±0,18 $p_1=0,0046$	0,58±0,11	0,65±0,14 $p_2=0,0457$	0,49±0,15 $p_2=0,0311$	0,0566
Білок за Лоурі	92,60±3,03	116,3±3,29 $p_1=0,0011$	120,22±12,23 $p_1=0,0115$	113,59±4,69 $p_1=0,0063$	119,97±7,61 $p_1=0,0115$	0,0094

Примітки:

- 1) $n=8$ у кожній експериментальній групі;
- 2) p_1 – рівень значущості щодо даних групи інтактного контролю (критерій Манна-Уїтні);
- 3) p_2 – рівень значущості щодо даних групи позитивного контролю (критерій Манна-Уїтні).

мального рівня). Використання інших розведень настоянки “Касдент” (1:1,5 та 1:2) сприяло відновленню лише одного з біохімічних показників: ТБК і КФ відповідно.

ВИСНОВОК. Обрано умовно-терапевтичну дозу стоматологічної настоянки “Касдент” у розведенні 1:3, яку використовували в подальших дослідженнях.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Безрукова И. В. Микробиологические и иммунологические аспекты этиопатогенеза быстро прогрессирующего пародонтита (обзор литературы) / И. В. Безрукова // Пародонтология. – № 3.
2. Борисенко А. В. Комплексное лечение генерализованного пародонтита / А. В. Борисенко // Журн. практ. врача. – 1996. – № 2. – С. 21–22.
3. Воложин А. И. Содержание лизоцима в биологических субстратах животных при воспроизведении пародонтита / А. И. Воложин, С. И. Виноградова, И. А. Денисова, И. П. Журавлева // Вопр. мед. химии. – 1993. – **39**, № 3. – С. 53–57.
4. Грудянов А. И. Биохимические исследования различных физиологических сред и тканей при воспалительных заболеваниях пародонта (литературный обзор) / А. И. Грудянов, К. Е. Москалев // Пародонтология. – 1997. – № 4 (6). – С. 3–13.
5. Грудянов А. И. Лекарственные средства, применяемые при заболеваниях пародонта / А. И. Грудянов, Н. А. Стариков // Пародонтология. – 1998. – № 8. – С. 6–17.
6. Дегтярев В. П. Физиология челюстно-лицевой области / В. П. Дегтярев, С. М. Бутылина // Терапевтическая стоматология : учеб. пособ. – М. : МЕДпресс-информ, 2003. – С. 9–144.
7. Застосування фітоадаптогенів у стоматології (огляд літератури) / Н. Б. Мірчук, М. С. Драгомирецька, О. В. Деньга, А. П. Левицький // Вісник стоматології. – 2007. – № 2. – С. 62–66.
8. Кунин А. А. Основы патогенетической терапии заболеваний пародонта / А. А. Кунин, С. В. Ерина, А. А. Маменовская // Вопр. клин. стоматологии. – 1997. – Вып. 7. – С. 73–76.
9. Мороз К. А. Порівняльна оцінка антибактерійної дії фітозасобів Фемодент, Стоматофіт і Ротокан / К. А. Мороз, Й. М. Федечко, Р. М. Федін // Новини стоматології. – 2008. – № 3. – С. 6–8.
10. Пат. 31011 Україна. Спосіб моделювання гінгівіту / Левицький А. П., Селищанська І. О., Макаренко О. А., Розсаханова Л. М., Ходаков І. В. – Опубл. 25.03.08, Бюл. № 6.
11. Романов А. Е. Антибактериальная терапия в комплексном лечении пародонта / А. Е. Романов, В. Н. Царев // Стоматология. – 1996. – № 1. – С. 23–25.
12. Улитовский С. Б. Профилактика и лечение начальных форм заболеваний пародонта растительными лекарственными средствами / С. Б. Улитовский, Л. И. Шаламай // Пародонтология. – 2002. – № 3 (24). – С. 33–37.
13. Чумакова Ю. Г. Состояние местного иммунитета полости рта и системного иммунитета у лиц молодого возраста с хроническим катаральным гингивитом / Ю. Г. Чумакова, Н. Н. Запорожец, О. В. Мороз // Вісник стоматології. – 2002. – № 1. – С. 22–24.

Л. В. Яковлева¹, И. В. Стефанів²
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ¹, ХАРЬКОВ
ТЕРНОПОЛЬСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ И. Я. ГОРБАЧЕВСКОГО²

ИЗУЧЕНИЕ СПЕЦИФИЧЕСКОЙ ФАРМАКОЛОГИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ НАСТОЙКИ “КАСДЕНТ” НА МОДЕЛИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ГИНГИВИТА У КРЫС

Резюме

Рассмотрены изменения биохимических показателей воспаления при применении настойки “Касдент” в различных разведениях.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: **воспалительные заболевания, полость рта, гингивит, пародонтит.**

L. V. Yakovleva¹, I. V. Stefaniv²
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY¹, KHARKIV
I. YA. HORBACHEVSKY TERNOPIL STATE MEDICAL UNIVERSITY²

THE STUDY OF SPECIFIC PHARMACOLOGICAL EFFECT OF TINCTURE “KASDENT” ON THE MODEL OF EXPERIMENTAL GINGIVITIS IN RATS

Summary

Consider changes in biochemical markers of inflammation in the application of tincture “Kasdent” in different dilution.

KEY WORDS: **inflammatory disease, oral cavity, gingivitis, periodontitis.**

Отримано 19.04.13

Адреса для листування: І. В. Стефанів, Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського, м. Волі, 1, Тернопіль, 46001, Україна.